

Funderar ni på språkfiktighetsproblem? Vår spalt Modern svenska be-

handlar språkfrågor av allmänt intresse, som besvaras av professor Carl-Eric Thors. Sänd in frågor till

Dagboken som vidarebetordrar dem till språkvetaren.

1. En frågeställare berör uttal med **o** eller **å** i ordet **forsla**. — Ordet uttalas i Sverige oftast med kort **å**-ljud, uttal med långt **o**-ljud kan där förekomma undantagsvis. Hos oss torde uttalet med långt **o**-ljud vara vanligt, men även kort **o**-ljud förekommer, medan **å**-uttal är sällsynt.

2. Samme frågeställare tar upp uttalet av namnet **Monica**. — Också här skiljer sig normaluttalet i Sverige och Finland. Uttal med **å**-ljud kan utan vidare sägas vara det allmänna i Sverige, vi har uttal med **o**. Liksom fallet är med andra personnamn där uttalet är starkt vacklande, får man vid **Monica** ta hänsyn till vederbörandes eget uttal.

3. Vilken är den rätta pluralformen av ordet **katt**? — Slår man upp ordböcker, som ju brukar registrera rikssvenskt språkbruk, får man beskedet att pluralformen är **katter**, medan vi är vana att bruka flertalsformen **kattor**. Saken är dock, synes det mig, inte fullt så entydig. Ibland hör man ungdomar hos oss säga **katter**, förmodligen därför att de har sett den formen i böcker. Å andra sidan ser man även i rikssvensk text **kattor**, där det uppenbarligen är fråga om djuret i allmänhet, inte om honkattor. Detta kan bero på att uttal med **-er** i Sverige som bekant förekommer av ord som i skrift har **-or** (gater o.dyl.). Formen **kattor** av **katt** kan betraktas som företrädesvis, men inte uteslutande finländsk. Det kan tilläggas att det normala i systemet är att pluralis på **-or** hör till ord på **-a** (flicka, gata). Därför är **katt**, **katter**, men **katta**, **kattor** det systemtrogna, och av den orsaken vill jag föredra formen **katter**, om det gäller flertal av **katt**.

4. En frågeställare har fäst sig vid uttrycket "meteorologen lovar dåligt väder" och undrar hur jag bedömer det. — Det förefaller mig en smula egendomligt, därför att **lova** gärna förbindes med något positivt. Det citerade uttrycket i väderleksrapporter verkar därför mindre tilltalande än det vanliga **förutsäger**.

5. "Är det godtagbart att säga de är släkta med varandra?" — Nej, avgjort inte. Ordet **släkt** användes ju ofta i förbindelsen **vara släkt med**. Det är emellertid oböjligt i den användningen ("besläktad med") och det heter **de är släkt med varandra**.

Carl-Eric Thors